

Mededeling

Sector/afdeling	S&I	ID-nummer	WBL-1581137097-402
Indiener	Anne Jongkind	Portefeuillehouder	Arnold Jansen
Onderwerp	CO2-Beprijzing		
Datum vergadering	13 juli 2022	Agendapunt nr.	5.2

Kennisnemen van

De Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen heeft op 1 april 2022 besloten (bijlage 1)

1. dat waterschappen starten met het toepassen van interne CO₂-beprijzing bij beleids- en investeringsbeslissingen en bij inkoop en aanbestedingen;
2. de landelijke handreiking voor waterschappen over interne CO₂-beprijzing te gebruiken (bijlage 2);
3. een prijsrange voor CO₂ te hanteren tussen 100 en 140 €/ton CO₂ met een jaarlijkse indexering gebaseerd op de inflatie;
4. de implementatie bij de waterschappen te volgen via de Klimaatmonitor en na twee jaar te evalueren.

Het werken met CO₂-beprijzing is geen juridische verplichting. Elk waterschap kan zelf een startdatum bepalen en binnen de afgesproken bandbreedte een CO₂-prijs hanteren. Een voorstel voor WBL volgt en zal in gezamenlijkheid met WL worden opgesteld. Het effect op begroting kan niet op voorhand getalsmatig worden uitgedrukt, maatregelen voor reductie van de emissie van klimaatschadelijke broeikasgassen worden in kaart gebracht en naarmate deze concreter worden komt ook de financiële impact in beeld. De orde grootte van het effect van de emissie van al het klimaatschadelijke broeikasgas door WBL is €10-15 miljoen per jaar en dat is vergelijkbaar met de kosten van mitigatie van dezelfde emissie. Uit een onderzoek (bijlage 3) door onderzoeksbureau AEF in opdracht voor de Raad voor het Openbaar Bestuur in 2020 blijkt dat door het werken aan de duurzaamheidsdoelstellingen de waterschappen gemiddeld 10-11 FTE extra nodig zullen hebben.

Kernboodschap

1. CO₂-beprijzing is een manier om de waarde van het effect van emissie van broeikasgassen inzichtelijk te maken. Deze waarde wordt in het nu gangbare economisch verkeer nog grotendeels buiten beschouwing gelaten. Door afvalwater te zuiveren creëert WBL sociaal-maatschappelijke en ecologische waarde: gezondere ecologische omstandigheden in het oppervlaktewater en langere levensverwachting met dientengevolge langere economische productiviteit. Tegelijkertijd zorgt de emissie van klimaatschadelijke broeikasgassen voor klimaatverandering en veroorzaakt daarmee grote economische en sociaal-maatschappelijke schade. De recente (zomer 2021) intensieve regenval als gevolg van klimaatverandering heeft in het getroffen gebied in Duitsland, België, Luxemburg en Nederland meer dan 220 mensen het leven gekost en 46 miljard euro economische schade veroorzaakt (bron: munichre).
 - a. Het toepassen van de CO₂ prijs bij inkoop en aanbestedingen maakt inzichtelijk welke product- of dienstkeuze welke emissie van broeikasgassen tot gevolg heeft en kan

- samen met de economische gangbare prijs gebruikt worden om een opdracht te gunnen.
- b. Het gebruiken van een CO₂-prijs bij beleids- en investeringsbeslissingen zorgt ervoor dat de impact van bedrijfskeuzes zichtbaar wordt en keuzes kunnen worden gemaakt die duurzamer zijn en waarde creëren of tenminste waardestructuur helpen voorkomen.
 - c. Het hanteren van een CO₂-prijs past in de ontwikkeling om een value case methodiek te hanteren. Een value case of waardenpropositie zal een business case zijn waarbij ook ecologische en sociaal-maatschappelijke waarden die bij bedrijfskeuzes een rol spelen, inzichtelijk en financieel gemaakt zijn. Het doel van de waardenpropositie is om duurzamer beslissingen te maken (hele beslissingen die geen negatieve effecten hebben op omgeving en volgende generaties).
2. De landelijke handreiking voor de waterschappen informeert uitgebreider over wat CO₂-beprijzing is, waarom en hoe het kan worden toegepast. Zie bijlage.
 3. De schade die broeikasgassen veroorzaken is door het CPB en PBL berekend en ligt voor het 2°C-scenario tussen de €75,- en €380 per ton CO₂. Voor het 1,5°C-scenario zoals afgesproken in Parijs moet de CO₂-prijs nog berekend worden. De leidraad voor de Waterschappen hanteert een prijs tussen €100 en €140 per ton CO₂. WBL stoot jaarlijks een hoeveelheid broeikasgassen (CO₂, methaan en lachgas) uit die gelijk is aan ca 200.000 ton CO₂-equivalenten waarvan ruim de helft lang-cyclisch en daarmee klimaatschadelijk. Met de uitstoot van deze ruim 100.000 ton klimaatschadelijke broeikasgassen veroorzaakt WBL op basis van de door de bovengenoemde prijsrange jaarlijks ca. €10-15 miljoen schade. De CO₂-prijs drukt zowel de veroorzaakte schade uit als de kosten voor mitigatie.
 4. De klimaatmonitor is een jaarlijkse rapportage door de waterschappen die inzicht geeft in de emissie van broeikasgassen. Deze monitor zal ook gebruikt worden om inzicht te krijgen over de ervaring met en effecten van het toepassen van CO₂-beprijzing.

Er bestaan drie soorten CO₂-beprijzing:

- A. Europees systeem voor emissiehandel (ETS) reguleert ca 40% van de emissie van de Europese emissie en is een concrete en reële prijs die extern betaald wordt per ton broeikasgas. Waterschappen doen nog niet mee aan een ETS.
- B. CO₂-belasting sinds januari 2021 geldt voor industriële bedrijven met grote uitstoot van broeikasgassen een nationale CO₂-heffing. Deze heffing geldt nog niet voor Waterschappen.
- C. Interne CO₂-beprijzing is het vrijwillig toepassen van een financiële waarde van CO₂-emissie in interne besluitvorming van een organisatie en inkoop en aanbestedingen.

Zoals hierboven toegelicht gaat variant C. door de waterschappen gebruikt worden.

Vervolg

Er is vanaf 24 mei 2022 een community of practice aan de slag gegaan om de waterschappen te ondersteunen bij de invoer en toepassing van CO₂-beprijzing. WBL zal met de invoer van de CO₂-prestatieladder in 2022 ook in toenemende mate de CO₂-waarde mee gaan nemen in interne bedrijfsvoering en inkoop en aanbestedingen. WBL zal een voorstel opstellen in samenwerking met WL voor het hanteren van een CO₂-prijs. In het kader van het reduceren van de broeikasgasemissies worden maatregelen onderzocht zoals de afvang van CO₂ bij de productie van groen gas en de inzet ervan elders (bijvoorbeeld in de plantenteelt).

Bijlagen

1 Hamerstuk Ledenvergadering 1 april 2022; Werken met Interne CO₂-beprijzing

2 Handreiking-Werken-met-interne-CO₂-beprijzing

3 Onderzoek "Uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord voor decentrale overheden in 2022 – 2030" onderzoeksbureau AEF in opdracht voor de Raad voor het Openbaar Bestuur in 2020